

Detail van David Hockney, *Annunciation II, After Fra Angelico*, 2017 en Alice Van der Wielen-Honinckx, 2025.

THE ANNUNCIATION

2026-2027 – *in situ* & *black box* performance – Alice Van der Wielen-Honinckx

David Hockney, *Annunciation II, After Fra Angelico*

De Annunciatie of Maria-Boodschap is de Bijbelse scène waarin aartsengel Gabriël aan Maria haar onbevleete ontvangenis aankondigt, en haar uitverkoren rol als moeder van God. De scène wordt met variaties beschreven in verschillende Evangelien en in de Koran. Ongeveer alle grote meesters en ontelbare onbekende schilders hebben sinds de Middeleeuwen Annunciaties afgebeeld.

In *The Annunciation*, verbind ik dit Christelijk motief dat een sterke stempel heeft gedrukt op de Westerse cultuur en politiek met een ervaring van zwangerschapsonderbreking—waar geen geest be-lichaamd wordt maar juist ont-lichaamd. Samen met een team van kunstenaars ontwikkel ik twee hedendaagse Annunciaties: een *in situ* performance voor museale en religieuze ruimtes waarin een dialoog kan ontstaan met erfgoed, en een *black box* performance.

In dit project zet ik het verlangen naar intimiteit, sensoriële belichaming en zintuigelijke gevoeligheid, dat mijn vorige projecten dreef, ten dienste van een queer-feministische herziening van deze scène. Vertrekkend vanuit bestaande teksten en iconografie, herschrijf ik Maria's mythos met een focus op haar belichaamde ervaring en haar innerlijke wereld. Zowel via tekst als via choreografie ontbind ik het archetype van de Moeder-Maagd als een onmogelijk model dat vandaag doorleeft in conventionele, heteronormatieve opvattingen van vrouwelijkheid.

Na een master en onderzoeksmaster in literatuur aan de KU Leuven, en een opleiding in Contemporary Theatre, Dance and Dramaturgy aan Universiteit Utrecht, heb ik sinds 2018 een praktijk ontwikkeld als maker, dramaturge, en performer. In mijn choreografisch werk (*Like God in Drag*, 2018, *Creatures at rest*, 2021, *Slow Visit*, 2024) en onderzoeksprojecten (*Slow Experiments*, 2022, *It's Good to Talk With You Mother*, 2023) werk ik met vertraging om oases te creëren waar we samen iets anders kunnen ervaren dan de rooibouw die de huidige neoliberale logica pleegt op onze aandacht en lichamen.

Concept, tekst & performance Alice Van der Wielen-Honinckx

Choreografisch advies Maria Ferreira Silva

Licht onderzoek en ontwerp Evelien Cammaert

Sound design Anne Lepère

Costume design Miguel Peñaranda Olmeda

Dramaturgie Carolina Mendonça en Elke Van Campenhout

Residenties Kunstencentrum BUDA (februari & april 2026), STUK (maart-april 2026) Metarage (juni 2026)

Coproductie Metarage

Subsidies Vlaamse Gemeenschap (aanvraag 15 maart 2025)

Première *in situ* Playground Festival, STUK/M Leuven, november 2026 (in gesprek)

Link naar documentatie onderzoek: <https://www.alicevanderwielenhoninckx.org/documentatie> (passwoord: Bloody Mary)

In haar meest gangbare interpretatie, botst de scène van de Annunciatie met een hedendaagse cultuur waarin zelfbeschikking over voortplanting, seksualiteit, en gender op de voorgrond treden van sociale verandering. Het verhaal kan gemakkelijk gelezen worden als een parabel over seksuele schroom, devotie, en zelfopoffering ten dienste van een superieure macht. Het biedt zo een model van dienstbaarheid dat patriarchale controle over lichamen en seksualiteit tot op vandaag legitimeert—niet alleen over vrouwelijke lichamen, maar ook trans, non-binaire, zwarte, arme, en andere lichamen die van machtsstructuren worden uitgesloten.

In dit project ontwikkelen we een praktijk met choreografie en tekst die conventionele interpretaties van de Annunciatie bevraagt door de scène te benaderen als een verrassende spiegel van hedendaagse ervaringen: Maria wordt zwanger buiten de structuur van het hetero koppel, zonder sperma; haar expliciete “ja” suggereert dat ze ook “nee” zou kunnen zeggen, en opent de mogelijkheid om de Annunciatie om te buigen tot een parabel over consent en abortus; Gabriël wordt in de meeste iconografie als genderfluide afgebeeld, en benadert Maria soms op een intieme manier, als een ware bondgenoot.e; en het mirakel van haar maagdelijke zwangerschap wordt gekoppeld aan die van Elisabeth, die op late leeftijd miraculeus zwanger is—een mirakel dat dankzij biotechnologie voor sommigen nu ook plaatsvindt. In deze reeks merkwaardige details, zien we vluchtlijnen die het mogelijk maken om een motief dat een lange geschiedenis draagt als hoeksteen van religieus en politiek conservatisme, te queeren tot een verhaal dat de emancipatorische bewegingen van vandaag kan omarmen ondersteunen—niet ondanks, maar juist via Bijbelse verbeelding.

In plaats van Maria te zien als een bijna abstract receptakel van Gods woord, laten we ons inspireren door iconografie en mijn persoonlijke ervaring met een onderbroken zwangerschap om haar dichterbij te brengen bij belichaamde existentie. Hierbij focussen we niet op Maria's moederschap, maar haar liminale positie als edgewalker tussen leven en niet-leven: gids in momenten van verlies, niet-weten, pijn, en rouw. Vanuit dit perspectief verschijnt ze hopelijk niet als instrument van een transcendente macht, maar als een bondgenoot in onze zoektocht naar herstel van een verbroken relatie tussen lichaam en geest, mens en meer-dan-menselijke wereld.

Het deconstrueren van dit religieus erfgoed is buitengewoon relevant nu rechtse politieke stromingen wereldwijd religieus puritanisme aanwenden om sociale controle te legitimeren over subalterne lichamen met een ideologie die niet alleen anti-abortus is, maar ook racistisch, anti-LGTBQ+, anti-migratie, en simpelweg anti-zorg. Terwijl Westerse religieuze tradities zoals het Katholicisme reactionair verkrampen, gaan velen ergens anders op zoek in een hernieuwde vraag naar zingeving en spiritualiteit. Wat als we betekenis kunnen vinden in archetypes die hier alomanezig zijn?

Door alternatieven te vinden op dominante interpretaties in Annunciatie erfgoed en deze te ontwikkelen tot een subversieve artistieke vorm, hopen we een bijdrage te bieden aan eeuwen van Annunciaties met een hedendaagse versie die een brug slaat tussen dit erfgoed en praktijken die de Kerk voor en groot deel afkeurt. Door de nadruk te leggen op haar onbevleete ontvangenis stript het kerkelijk patriarchaat onze verbeelding rond Maria van lichamelijke en erotische dimensies. Als tegenbeweging tegen de eeuwenlange verdrukking van het lichaam ten nadele van de geest in de Christelijke, en per extensie Westerse cultuur, gaan we op zoek naar een immersieve vorm die de focus legt op de somatische ervaring van een performer, en de zintuiglijke ervaring van bezoekers.

Een bewegend tegenbeeld

Met Maria Ferreira Silva ontwikkelen we een choreografie die de statische lichaamshoudingen van Maria en Gabriël in iconografie als vertrekpunt neemt om een bewegend tegenbeeld te ontwikkelen. Met vertraging zoeken we naar een tijdservering waarbij archetypisch-historische referentie de tijd ontmoet van een concrete, belichaamde ervaring—nu. Hierbij bouwen we verder op mijn onderzoek van traagheid, ontwikkeld tijdens mijn master aan Universiteit Utrecht, mijn opleiding in Perceptieve Pedagogie: Fascia & Dance, en mijn choreografische werken *Creatures at rest* en *Slow Visit*.

Tekstuele vluchtlijnen

In een corpus van teksten, beelden, en gezangen die Annunciaties verbeelden, ga ik samen met Elke Van Campenhout en Carolina Mendonça op zoek naar vluchtlijnen: merkwaardige details die het mogelijk maken te speculeren over welke andere betekenissen dit verhaal zou kunnen dragen. We gebruiken contrasterende narratieve stijlen om de scène zowel in haar breedste archetypische dimensie te verbeelden, als een parabel dat effectief in onze lichamen kan plaatsvinden: de persoonlijke, in het nu verankerde, dialoogvorm; en mythopoëtisch proza dat juist het sublieme en een weidse tijdspanne evoceert. Zo willen we verbeelding rond de Annunciatie verbinden met een breder imaginair dan haar traditionele kerkelijke stempel meestal toelaat—zonder ze volledig te onttoveren.

Van bidimensionele iconografie naar driedimensionaal licht (black box versie)

Met Evelien Cammaert ontwikkelen we een praktijk met licht om sferen en composities van Annunciaties driedimensionaal aanwezig te maken. Licht is in de Annunciatie bijna een personage. We zetten het daarom niet alleen in als scenografisch kader, maar ook als performatief materiaal, in dialoog met tekst, klank en choreografie. Net zoals in *Creatures at rest*, en onze samenwerking voor Eveliens performatieve installatie *Glowachrome Garden*, zoeken we naar een immersieve vorm die sensorische receptiviteit verhoogt dankzij een sfeer van rust, en zo een oase van weerstand biedt tegen hedendaags productivisme en de versnelling die ermee samengaat.

Samen met Miguel Peñaranda Olmeda maken we engelen vleugels van gerecyclede veren, een koninklijke kroon en een duif van glas-in-lood. Door hier verse lelies aan toe te voegen, kunnen we de belangrijkste elementen van de iconografie van de Annunciatie in een driedimensionale ruimte weergeven: de engel, de maagd/koningin-moeder, de lelie, de geest die klaar is om geïncarneerd te worden, het licht.

Post-60ies Ave Maria

Met Anne Lepère, vertrekken we vanuit een studie van Ave Maria composities met een focus op de laatste 60 jaar—jaren waarin echtscheiding, anticonceptie, en abortus in vele landen legaal zijn geworden: van jazz, tot trance, pop, en Oost-Europese neoklassiek. We maken een hybride compositie vol culturele referentie, waarin synthesizers een verlangen naar transcendentie/het sublieme evoceren, en stemopname van tekstfragmenten.

Queering

We werken met queering als kritische en artistieke praktijk om dit Bijbels erfgoed vormelijk en inhoudelijk te vervormen op een manier die overheersende denkstructuren bevraagd: we kijken ernaar vanuit een ander perspectief dan gebruikelijk is, op zoek naar stemmen die zijn weggedrukt, en subversieve betekenissen. Zo willen we de logica die heerst in zowel hedendaagse als oudere theologisch/ethische kaders deconstrueren, en een alternatieve verbeelding aanreiken.

Alice Van der Wielen-Honinckx (Brussel, 1989) werkt als maker, performer en dramaturge. Ze behaalde masterdiploma's in Westerse Literatuur en Literatuurwetenschappen aan de KU Leuven, in *Contemporary Theatre, Dance and Dramaturgy* aan de Universiteit Utrecht, en volgde een opleiding in *Perceptieve Pedagogie Fascia & Dance* bij Bodymind Academy (met Anja Röttgerkamp, Nadine Quéré en Paul Sercu).

Haar artistieke praktijk situeert zich op het kruispunt van performance, choreografie en artistiek onderzoek. Sinds 2017 ontwikkelt ze, in samenwerking met andere kunstenaars, performances en installaties die de dagelijkse druk van het neoliberal patriarchaat bevragen—de snelheid, de eisen die worden gesteld op onze lichamen, de erosie van aanwezigheid en aandacht. Haar werk creëert vaak ruimtes die multisensoriëel luisteren uitnodigen, en een bewustzijn van zowel de kleinste, momentane, details, als langere tijdsspannen die ons verbinden met met meer-dan-menselijke omgevingen.

Na haar thesis *Aesthetic Boredom: Investigating the Experience of Slow Dance in a Society of Haste* (2020), kreeg haar studie van traagheid vorm in het trio *Creatures at rest* (2021), en de solo *Slow Visit* (2024)—twee choreografische werken die werden gepresenteerd binnen contexten op het snijvlak van podium- en beeldende kunst. *Slow Visit* werd gepresenteerd ter gelegenheid van de tentoonstelling in hedendaagse textielkunst Facing Fabrics, in CC De Ververij Ronse; en *Creatures at rest* op Dansand! Festival (Japanse tuin, Oostende, 2021), Playground Festival (Museum M, Leuven, 2021), The Museum as Performance Festival (Serralves Museum, Porto, 2022) en de Brussels Biennale of Women in Art: A Show of Resistance (Espace Vanderborght, Brussel, 2024).

Op uitnodiging van het onderzoeks- en curatoriale platform Slow Research Lab leverde Alice een bijdrage aan de publicatie *Slow Spatial Reader: Chronicles of Radical Affection* (Ed. Carolyn F. Strauss, Valiz, Amsterdam, 2021) met het hoofdstuk "Space as Atmosphere: Floating in a Molecular Bath".

Ze ontving in 2022 een onderzoeksbeurs van de Vlaamse Overheid voor haar onderzoeksproject *Slow Experiments*, waarin ze vertraging onderzoekt via schrijven en stemopname, in samenwerking met Rita Hoofwijk, een Nederlandse kunstenaar die bekend staat om haar context- en locatiegebonden interventies, vaak via audio, en tekst.

Met een residentietoelage van de Vlaamse Overheid, een coproductie van Darna Vlaams-Marokkaans Culturenhuis, een subsidie van Mondriaan Fonds, en in samenwerking met LE18 MARRAKECH realiseerde zij *It's Good to Talk With You, Mother* (2023-2024), een participatief onderzoeksproject rond traagheid, textiel en geboorte, in samenwerking met textielkunstenaars Berenike Corcuera en Janneke Raaphost, onderzoekster Malika Eloualy, borduurster Soumaya Simari, en de Gifted Mothers of Dar Bellarj. Uit dit traject ontstond de participatieve audio-installatie *Hi, Mom*, gepresenteerd op de Biennale for Women in Art: A Show of Resistance (Brussel, 2024).

Naast haar eigen praktijk is Alice actief als dramaturg en werkte zij samen met performance maker Evelien Cammaert, choreografen Stav Yeini, Benjamin Vandewalle, Francesca Saraullo, Zoltan Vakulya & Chen-Wei Lee, Jeanne Colin, Hanna Erdman & Louise Dahl, en circus kunstenaars Fabian Krestel en Maria Madeira. Als performer en danseres trad zij op in werk van Evelien Cammaert, Benjamin Vandewalle, Stav Yeini en Les gens d'Uterpan. Daarnaast doceert zij occasioneel dramaturgie aan de École Supérieure des Arts du Cirque (ESAC) in Brussel.

www.alicevanderwielenhoninckx.org

Maria Ferreira Silva (choreografisch advies) studeerde af aan P.A.R.T.S in 2010 met *Light as a Feather, Green as an Apple*, een duet met Veli Lehtovaara waarin ze choreografisch experimenteert met de Bijbelse archetypes van Adam, Eva, Maria en Jozef. In haar solo *Wild Explosion of Radical, Softness* die in januari 2025 in première ging bij STUK, beschouwt ze haar eigen lichaam als een onvermijdelijk archief van dans-erfgoed en onderzoekt ze hoe het begrip plasticiteit specificiteit en expansie kan brengen in choreografische en performatieve creaties. Door haar langdurige samenwerking met Trajal Harrell is Maria vertrouwd met een LGBTQ+ benadering van choreografie en performance, maar ook met het presenteren van choreografisch werk op podia, in musea, en andere ruimtes. Maria's choreografische precisie, geëngageerde reflectie, en interesse voor plasticiteit om cultureel erfgoed doorheen het lichaam van de performer te laten vervormen, zijn kostbare tools voor de ontwikkeling van dit project. www.caravanproduction.be/artists/maria-ferreira-silva

Evelien Cammaert (lichtscenografie) is beeldend en performance kunstenaar met diploma's in fotografie (BA, LUCA Brussel/Narafi, 2010) en performance (BA & MA, Toneelacademie Maastricht, 2016 & 2021). Vanuit fotografie creëert ze vaak donkere, intieme omgevingen en composities waarin ze onderzoekt hoe een fysieke en emotionele relatie kan ontstaan met foto's en het licht, de kleuren en de sfeer die ze uitstralen. Haar werk werd onder meer getoond in M Leuven, De Brakke Grond, KANAL Brussels, Extra City, Z33, Workspacebrussels, C-Mine, en Beyond The Blackbox. Evelien en Alice hebben met *Glowachrome Garden* (Evelien Cammaert, 2022) een praktijk ontwikkeld met licht en sensitieve compositie, die ze in *The Annunciation* verder zullen ontplooiën. www.eveliencammaert.com

Elke Van Campenhout (dramaturgie en mentoring, online) werkte in de podiumkunsten als critica en redacteur, maar ook als dramaturg en artistiek onderzoeker voor onder andere Kunstenfestivaldesarts en de Brusselse werkplaats nadine. Ze is ook initiator van artistieke onderzoeksplatformen a.pt en a.pass, en The Monastery Live, een experimenteel, non-dogmatisch, spiritueel laboratorium. Elke begeleidt dit project als klankbord op vlak van dramaturgie, tekstredactie, politieke, spirituele en filosofische positionering, maar ook als mentor die Alice op lang termijn opvolgt in het behandelen van een persoonlijk onderwerp.

Carolina Mendonça (dramaturgie) studeerde Choreografie en Performance aan de Universiteit van Giessen in Duitsland en Performing Arts aan de ECA-USP in Brazilië. Ze is dramaturg en onderzoekspartner van Carolina Bianchi in de trilogie *Cadela Força*, die de Zilveren Leeuw won op de Biënnale van Venetië in 2025. Zowel in samenwerking met Carolina Bianchi als in haar eigen werk en in haar samenwerkingen met andere kunstenaars, ontwikkelt ze een dramaturgische praktijk waarin een feministische kijk op het lichaam, seksualiteit, geweld, en erfgoed centraal staan, maar ook experiment rond het presenteren van tekst in het theatrale apparaat.

Anne Lepère (sound design) is een geluidskunstenaar die zowel voor de radio als voor het podium componeert. Haar hybride praktijk combineert *field recordings*, stemopnames en compositie. Ze componeert regelmatig voor het choreografische werk van Tumbleweed (BE/CH) en Marion Sage (FR).

<https://www.radiola.be/productions/nuages/>

<https://www.radiola.be/productions/area/>

Miguel Peñaranda Olmeda (costume design) studeerde af met een MA in Visual Arts aan de Koninklijke Academie van Antwerpen. Via kostuumontwerp, textielinstallaties, en performance verkent hij sociale thema's als macht, patriarchaat, verandering en psychologisch geweld. Hij werkte samen met onder meer NTGent, Eastman, het Nationale Theater Den Haag, de Comédie Française, Paloma Muñoz, Carolina Mendonza, Reinaldo Ribeiro en Francesca Chiodi Latini. <https://www.instagram.com/olmedam/?hl=en>

Alice Van der Wielen-Honinckx, Charleroi Danse, december 2025; details van Annunciaties: Beato Angelico, 1420, Leonardo da Vinci, 1472, Dirk Bouts 1450, Rupert Bunny, 1896, George Lawrence Bulleid, 1903, David Hockney, 2017.

CONTACT

www.alicevanderwielenhoninckx.org

Alice Van der Wielen-Honinckx

alicevdw@gmail.com

+32 484425549